

МАТЕМАТИКА И МАТЕМАТИЧЕСКО ОБРАЗОВАНИЕ, 2000
MATHEMATICS AND EDUCATION IN MATHEMATICS, 2000
Proceedings of Twenty Ninth Spring Conference of
the Union of Bulgarian Mathematicians
Lovetch, April 3–6, 2000

ДИСЦИПЛИНИТЕ ИНФОРМАТИКА И
ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИЕТО

Снежина Борисова Кабаиванова

Понятието „информатика“ получи своята гражданственост през последните 30 години. Впоследствие своето право на съществуване то утвърди с въвеждането на дисциплина **информатика** в сферата на обучение. Основната цел на обучението е дефинирана в издадените указания на МОН от 1992 г. като „Въведение в теорията, начините за описанието и реализацията на алгоритмите, формиране на алгоритмичен стил на мислене“.

При съпоставка и анализ на нормативните документи, издадени от Министерството на образованието и науката от 1997 г.:

1. Указание за организиране на обучението по **информатика** в общообразователните училища през учебната 1997/1998 г.

2. Указание за организиране на обучението по **информационни технологии** в средните общообразователни училища и гимназиите през учебната 1997/1998 г.

В учебна програма 3 на Указанието по **информатика** учебното съдържание е дефинирано в две части:

- ◇ въведение в DOS (евентуално и/или Windows);
- ◇ основни функционални възможности и приложения на конкретен приложен продукт с общо предназначение – текстов редактор, електронна таблица, база от данни. (2, с.7)

В указанието по **информационни технологии** в т. 8 „Организация и съдържание на обучението по информационни технологии“ и по-конкретно в подточка 8.2 „Типовите учебни програми и наименованията на конкретните технологии“ са разработени следните учебни програми:

1. Операционни системи с текстов интерфейс	36 уч. часа
2. Текстообработка	36 уч. часа
3. Електронни таблици	36 уч. часа
4. Бази от данни	36 уч. часа
5. Компютърна графика (проектиране)	36 уч. часа
6. Информационни технологии за математически изследвания	36 уч. часа
7. Графичен потребителски интерфейс MSWindows 3.1	36 уч. часа

Могат да се направят следните изводи:

- общото е, че те са разработени на модулен принцип, което позволява по-голяма гъвкавост в конкретната им реализация;
- разработването и на двете програми изисква съобразяване с редица ограничителни условия, от които най-важните са наличната техническа база за обучение и лицензиран (легализиран) софтуер;
- има припокриване между двете дисциплини в точките 1, 2, 3, 4 и 7, което поставя въпроса дали правилно е определена съдържателната страна на дисциплината **информационни технологии**.

⇒ **Информатиката** се развива в две направления – фундаментално и приложно

- **Фундаменталното** направление е отразено в дефинираната цел на обучение през 1992 г., която за съжаление в последните указания сякаш е „размита“;
- целта на обучение е изместена предимно в приложното направление;
- възниква въпросът „Необходимо ли е съществуването на две дисциплини с припокриващо се съдържание, но с различно наименование?“.
- **Ако да,**
- то дисциплината информатика да се определи като фундаментална, която ще даде инструментариума и
- да се развиват информационните технологии, прилагайки този инструментариум в конкретна предметна област, например
- в средата на електронната таблица (обект на изучаване по информатика) да се извършват различни бизнес изчисления;
- в областта на анализа да се решават оптимизационни задачи;
- за решаването на финансови и икономически задачи, като управление на вложените в банката средства, правене на бизнес-графика;
- водене на малко по обем счетоводство;
- в областта на статистиката могат да се правят различни видове извадки, изчисляване на вероятности, използване на вградени функции за различни статистически величини.

⇒ **В информационните технологии** текстообработващите системи (обект на обучение по информатика) ще намерят своята приложимост в административното обслужване на различни управленски нива;

- в предпечатна подготовка на книги, учебници, брошури в полиграфията;
- подготовка на WEB страници и др.

◇ В **приложното** направление на информатиката се разработват програмни продукти, които са достъпни за масовия потребител чрез така наречения „дружелюбен“ интерфейс на общуване.

Потребителят не е задължен да знае програмиране, но трябва да умее да използва предоставените му приложни програми от дисциплината **информатика** в конкретната област. И именно, когато този инструментариум се прилага в конкретна предметна област, може да говорим за информационни технологии, базирани на компютърни системи.

Знанията, получени в обучението по информатика,

- могат да се ползват впоследствие при обучението в други дисциплини. Чрез информатиката и информационните технологии се осъществява интеграция в училищния живот. Динамичните промени в областта на хардуера и софтуера изискват непрекъснато обучение или с други думи казано налагат учене през целия живот. Внедряването на компютрите в общата система на обучение е отражение на информационната революция и глобалната компютъризация на обществото в прехода му към информационно. Даването на еднозначен отговор на поставените въпроси е трудно и затова възниква необходимостта от тяхното дискутиране.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Указание за организиране на обучението по информатика в средните общообразователни училища през учебната 1992/93 г. Министерство на образованието и науката, София, 1992.
- [2] Указание за организиране на обучението по информатика в общообразователните училища през учебната 1997/1998 г. Министерство на образованието и науката, София, 1997.
- [3] Указание за организиране на обучението по информационни технологии в средните общообразователни училища и гимназиите през учебната 1997/1998 г. Министерство на образованието и науката, София, 1997.

Снежина Борисова Кабаиванова
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“
Факултет „Математика и информатика“
Велико Търново

INFORMATICS AND INFORMATION TECHNOLOGY IN EDUCATION

Snejina Borisova Kabaivanova